

Корисна модель відноситься до харчової промисловості, зокрема, до виготовлення напоїв, що володіють загальнозміцнюючою та оздоровчою дією.

Відомо, що у лікарських рослинах містяться в готовому стані біологічно активні речовини. Останнім часом значно виріс інтерес до лікарських рослин, оскільки наявність у лікарських рослинах фітогормонів, які вступають у біохімічні реакції, не раз у зовсім малих кількостях, надає рослинним лікам властивостей змінювати різні життєві процеси (при потребі заміної терапії). Характеризуючись великою фізіологічною активністю, вони відіграють роль стимуляторів функцій хворих органів, нормалізуючи їх.

В зв'язку з цим, на основі лікарських рослин розроблений різноманітний асортимент зборів для готування напоїв загальнозміцнюючої та оздоровчої дії.

Відомий збір, який містить м'яту, лаванду, чебрець, розмарин, полин. Суміш засипається в фарфоровий або емальований посуд, який встановлюється на водяну баню і нагрівається протягом 30 хвилин. Відвар, що отримано, охолоджується протягом 10 хвилин [1].

Найбільш близьким по технічній суті та результату, який досягається є збір, що складається з листя морської капусти (10г), плодів глоду (15г), плодів горобини чорноплідної (15г), листя брусниці (10г), трави череди (10г), трави кропиви собачої (10г), квіток ромашки (10г), рилець кукурудзи (10г), кори крушини (10г). 1 столову ложку суміші у закритому емальованому посуду заливають 1 склянкою окропу, видержують на водяній бані протягом 15 хвилин, охолоджують протягом 45 хвилин, проціджують. Уживають по 1/3-1/4 склянки 3 рази на день [2].

Недоліком зазначених засобів є невисокий зміст біологічно активних речовин, а також складність готування суміші, засіб їх заварки та застосування, що не завжди можливо, наприклад, протягом дня.

Зазначені збори із рослинної сировини недостатньо ефективні, тому що в них відсутні природні рослинні компоненти, що у сполученні з іншими рослинними компонентами більш активно сприяють процесові загального зміцнення та оздоровлення організму людини для профілактики атеросклерозу.

В основу корисної моделі поставлено завдання удосконалення фіточаю №37 "Протисклерозний" як загальнозміцнюючого та оздоровлюючого засобу для організму людини, який сприяє зменшенню проникності стінок судин, зниженню рівня холестерину крові, покращенню пам'яті, у якому за рахунок добору компонентів рослинного походження і їхнього кількісного співвідношення забезпечується більш висока ефективність збору з погляду загальнозміцнюючого та оздоровлюючого впливу на організм людини.

Поставлене завдання вирішується за рахунок того, що фіточай №37 "Протисклерозний", який включає плоди горобини чорноплідної, згідно корисної моделі, додатково містить корені лопуха справжнього, корені кульбаби лікарської, квіти конюшини лучної, траву буркуна лікарського, траву розмарину лікарського, траву сухоцвіту багнового, плоди горобини звичайної, плоди шипшини коричної при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

плоди горобини чорноплідної	12,5-13,0
корені лопуха справжнього	11,4-12,0
корені кульбаби лікарської	8,0-8,8
квіти конюшини лучної	11,4-12,0
трава буркуна лікарського	8,0-8,8
трава розмарину лікарського	11,4-12,0
трава сухоцвіту багнового	7,0-7,8
плоди горобини звичайної	16,0-16,8
плоди шипшини коричної	11,1-12,0.

Зазначені ознаки складають сутність корисної моделі.

До складу фіточаю №31 "Протисклерозний" входить комплекс біологічно-активних сполук, а саме: поліфенольні сполуки, органічні кислоти, вітаміни, мікро- та макроелементи, лігнани, вуглеводи, суміш антрацентпохідних, антрахінони, аглікони, стерологлікозиди, терпени та ефірні олії та інші речовини, які обумовлюють тонізуючу, спазмолітичну, антисептичну, дезінтоксикуючу, сечогінну дії. Розрихлює та сприяє виведенню каміння з нирок.

Корисна модель пояснюється описом лікарських рослин, які використовуються та рецептурою фіточаю.

Трава розмарину лікарського містить розмарицин, органічні кислоти (урсолову та розмаринову), ефірні олії (до 1,2%): піннол, камфен, цинеол, борнеол, камфора). Посилює кровообіг, має жовчогінну, тонізуючу та болезнтамувальну дію.

Плоди горобини чорноплідної містять фенольні сполуки, пектинові речовини, цукри, фенолкарбонові кислоти, фолієву кислоту, рибофлавін, нікотинову кислоту, токоферол та мікроелементи. Рослина має гіпотензивні, капіляррозміцнюючі, спазмолітичні, протизапальні властивості.

Трава сухоцвіту багнового містить флавоноїди, ефірну олію, дубильні і смолисті речовини, фітостерини, каротини, тіамін і аскорбінову кислоту, мікро-та макроелементи. Основна дія: ангіопротекторна, регенеративна.

Корені кульбаби лікарської містять гіркі речовини, тритерпенові сполуки, стерини, флавоноїди, інулін, каучук, жирну олію, слизи, органічні кислоти, смоли, таніни, оксалати кальцію. Підвищує апетит, покращує травлення, посилює жовчотворення, виявляє сечогінні, спазмолітичні і проносні властивості.

Корені лопуха справжнього містять інулін, протеїни, ефірні та жирні олії, дубильні речовини та гіркоти, ситостерин, стеаринову та пальмітинову кислоти, слизи, глікозид арктетін. Використовують як протимікробний, протизапальний, спазмолітичний, жовчогінний, в'язкий, обволікаючий, кровоспинний засіб, покращує обмін речовин на клітинному рівні.

Плоди горобини звичайної містять цукри (сорбозу, глюкозу, фруктозу, сахарозу), кислоти (лимонну, яблучну, аскорбінову), спирт сорбіт, дубильні і гіркі речовини, каротиноїди, крипносанін, вітаміни С, Р, ефірні олії. Плоди мають легку послаблюючу, сечогінну, в'язку, протизапальну та кровоспинну дію.

Квіти конюшини лучної містять глікозиди, ефірні та жирні олії, вітамін С, алкалоїди, органічні кислоти, дубильні речовини, каротин. Має протизапальну, відхаркуючу, сечогінну дію. Використовують при лікуванні анемії, дисменореї, ревматизма та атеросклероза.

Плоди шипшини коричнею містять багато вітаміну С та інші вітаміни (А, В₁, В₂, К, Р), мінеральні речовини, органічні кислоти, флавоноїди, каротини, пектини, дубильні речовини. Вживають як профілактичний засіб від застуди, а також як жовчогінний, протизапальний засіб, який сприятливо впливає на обмінні процеси, посилює синтез гормонів і регенерацію тканин.

Трава буркуна лікарського містить кумарини, мелілотин, похідні пурину, жирні та ефірні олії, білок. Має відхаркувальні, болівтамувальні, антикоагулюючі властивості. Посилюють кровообіг, сприяють зменшенню набряків, усуненню запальних властивостей.

Фіточай №37 "Протисклерозний" готують із лікарських рослин, зібраних та перероблених по прийнятих технологіях. Фіточай готують у вигляді суміші, мас. %: корені лопуха справжнього (11,4-12,0), корені кульбаби лікарської (8,0-8,8), квітів конюшини лучної (11,4-12,0), трави буркуна лікарського (8,0-8,8), трави розмарину лікарського (11,4-12,0), трави сухоцвіту багнового (7,0-7,8), плодів горобини чорноплідної (12,5-13,0), плодів горобини звичайної (16,0-16,8), плодів шипшини коричнею (11,1-12,0).

Для зручності застосування попередньо подрібнений лікарський збір розфасовується в пакетики для разової заварки вагою 1,5г, що виготовлені із пористого паперу, який не розмокає, дозволений Міністерством охорони здоров'я України для контакту з даним видом продукту. З зазначеної рослинної сировини готують напій шляхом заливання 1 пакетика для разової заварки вагою 1,5г 1 склянкою окропу (100-150мл), настоюють протягом 10-15 хвилин. Отриманий напій приймають усередину по одній чашці 2-3 рази на день протягом 1,5-2 місяців.

Приклади конкретного виконання.

Приклад 1

Фіточай №37 "Протисклеротзний" готують у вигляді суміші, мас. %:

корені лопуха справжнього	11,4
корені кульбаби лікарської	8,8
квіти конюшини лучної	11,4
трава буркуна лікарського	8,8
трава розмарину лікарського	11,4
трава сухоцвіту багнового	7,8
плоди горобини чорноплідної	12,5
плоди горобини звичайної	16,8
плоди шипшини коричнею	11,1.

Зазначений лікарський збір у кількості 1 пакетика для разової заварки вагою 1,5г заливають 1 склянкою окропу (100-150мл), настоюють протягом 10-15 хвилин. Отриманий напій приймають усередину по одній чашці 2-3 рази на день протягом 1,5-2 місяців. Застосування цього фіточаю №37 по зазначеній процедурі забезпечує більш ефективний результат щодо загальнозміцнюючого та оздоровлюючого впливу на організм людини для профілактики атеросклерозу у порівнянні з прототипом.

Приклад 2

Фіточай №37 "Протисклерозний" готують та приймають аналогічно прикладу 1, тільки суміш беруть при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

корені лопуха справжнього	11,7
корені кульбаби лікарської	8,3
квіти конюшини лучної	11,6
трава буркуна лікарського	8,4
трава розмарину лікарського	11,7
трава сухоцвіту багнового	7,4
плоди горобини чорноплідної	12,8
плоди горобини звичайної	16,4
плоди шипшини коричнею	11,7.

Приклад 3

Фіточай №37 "Протисклерозний" готують та приймають аналогічно прикладу 1, тільки суміш беруть при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

корені лопуха справжнього	12,0
корені кульбаби лікарської	8,0
квіти конюшини лучної	12,0
трава буркуна лікарського	8,0
трава розмарину лікарського	12,0
трава сухоцвіту багнового	7,0
плоди горобини чорноплідної	13,0
плоди горобини звичайної	16,0
плоди шипшини коричнею	12,0.

Застосування фіточаю №37 "Протисклерозний" по зазначеній процедурі забезпечує такий же результат, як і по прикладах 1 і 2 щодо загальнозміцнюючого та оздоровлюючого впливу на організм людини для профілактики атеросклерозу у порівнянні з прототипом.

Наведені приклади підтверджують, що цей фіточай №37, який по своєму складу є нешкідливим, практично не токсичний, не має побічної дії в межах зазначених компонентів і їхніх співвідношень, забезпечує більш високий результат при його застосуванні в якості загальнозміцнюючого та оздоровлюючого засобу, який сприяє зменшенню проникності стінок судин, зниженню рівня холестерину крові, покращенню пам'яті.

Джерела інформації, які використані при складанні заявки:

1. Патент РФ №2043040, А23F3/34, 1995.

2. Лекарственные травы. Л.В.Пастушенков, А.Л.Пастушенков, В.Л.Пастушенкова, СПб, Лениздат, Социально-коммерческая фирма «Человек», с.357 (прототип).